

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานของ
นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ENGLISH SKILL DEVELOPMENT THROUGH PROJECT-BASED
LEARNING FOR MAHAMAKUT BUDDHISTG UNIVERSITY,
SRI LANCHANG CAMPUS STUDENTS

ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง¹, กิตติพัฒน์ ทาวงศ์², บรรจบ โชติชัย³,
พลภัทร อภัยโส⁴ และยชुरเวท หงส์ศิริ⁵

^{1,2,3,4,5}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

**Pradit Srinonyang¹, Kittiphat Tawongsa², Banchob Chottichai³,
Phollaphat Aphaiso⁴ and Yachurawate Hongsiri⁵**

^{1,2,3,4,5}Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus
Corresponding Author E-mail: winnernews@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2 วงจร 10 ขั้นตอน ในวงจรแรก กลยุทธ์ที่ใช้ คือ 1) การวิเคราะห์ช่องว่างทักษะภาษาอังกฤษรายบุคคล 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การตั้งคู่บัดดี้และกำหนดหัวข้อรับผิดชอบ และ 4) การสังเกตการเข้าค่ายและถอดบทเรียน ในวงจรที่ 2 กลยุทธ์ที่ใช้ คือ 1) การบันทึกการเรียนรู้สะท้อนผลรายวัน 2) การจัดค่ายจำลอง/ซ้อมย่อย 3) การใช้เครื่องมือประเมินเฉพาะทักษะ และ 4) การนำเสนอความรู้ใหม่สู่ชุมชน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 27 รูป/คน ในปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกการประชุม 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 3. แบบสังเกต 4. แบบประเมินโครงการ และ 5. แผนพัฒนารายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการวิจัยโดยใช้วิธีการบรรยายเชิงวิพากษ์ (Critical Description) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ในช่วงก่อนการเข้าร่วมการวิจัย นักศึกษาส่วนใหญ่ฟังคำศัพท์ภาษาอังกฤษเข้าใจเกือบทุกคำ เข้าใจประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม ตอบคำถามไม่ค่อยคล่องแคล่ว ไม่ต่อเนื่อง และหยุดคิดนาน อ่านออกเสียงคำศัพท์บางคำไม่ถูกต้อง เขียนสะกดคำศัพท์ถูกบ้าง ผิดบ้าง ไม่แม่นยำในโครงสร้าง Tense และ Passive voice 2. ผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า นักศึกษาเข้าใจ คำศัพท์ ประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม พูดหรือได้ตอบคำถามได้อย่างคล่องแคล่ว ต่อเนื่อง ไม่ติดขัด อ่าน คำศัพท์และข้อความได้ถูกต้องและเข้าใจ และเขียนคำศัพท์ เขียนตอบคำถาม และเขียนบรรยายได้ถูกต้อง และสามารถให้บริการวิชาการจัดค่ายภาษาอังกฤษ 3. แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นักศึกษาควร จัดจำคำศัพท์และประโยคที่ใช้จัดค่ายภาษาอังกฤษให้ได้ก่อนจัดค่ายภาษาอังกฤษ นักศึกษาควรหมั่นพูด ประโยคต่าง ๆ ทั้งคำถาม คำตอบ และคำศัพท์ รวมถึงการร้องเพลงภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้เพื่อพัฒนา ทักษะการพูด นักศึกษาควรจับคู่กับเพื่อนผลัดกันถามผลัดกันตอบเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง นักศึกษาควรฝึก อ่านออกเสียงคำศัพท์และเนื้อหาที่ใช้ในการจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และนักศึกษาคควร ฝึกเขียนทบทวนคำศัพท์และประโยคที่ได้ท่องจำไว้แล้วบ่อย ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียน

คำสำคัญ: การพัฒนา; ทักษะภาษาอังกฤษ; การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน;

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the English skills of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus (MBUSLC) students majoring in English Teaching; 2) develop the students' English skills through Project-Based Learning (PBL); and 3) propose guidelines for the students' English skill development. This was a Participatory Action Research (PAR) study, conducted in two cycles with ten steps. In Cycle 1, the following strategies were employed: 1) Individual English Skill Gap Analysis; 2) Workshop Training; 3) Buddy Pairing and Topic Responsibility Assignment; and 4) Camp Observation and Lesson Extraction. In Cycle 2, the strategies that were used included: 1) Daily Reflective Learning Journaling; 2) Simulated/Dry-Run Camp Organization; 3) Utilization of Specific Skill Assessment Instruments; and 4) New Knowledge Presentation to the Community. The target group was composed of 27 co-researchers/participants (monks/lay students) from the English Teaching program (Year 1–4) in the 2024 academic year. The research instruments utilized included: 1) Meeting Records; 2) Semi-structured Interviews; 3) Observation Forms; 4) Project Assessment Forms; and 5) Individual Development Plans (IDP). The data were analyzed through Content Analysis, and the research findings were presented using Critical Description. The research yielded the following findings: 1. Prior to participation in the research, the study of the students' English skills revealed that most students were able to understand almost all English vocabulary, commands, and questions when listening. However, they answered questions inarticulately, discontinuously, and with long pauses. They mispronounced some words, made errors in spelling, and were not accurate in the structure of Tenses and the Passive Voice. 2. Following the Project-Based Learning intervention, the students' English skill development was observed to have improved significantly. The students understood vocabulary, commands, and questions; they spoke and responded to questions fluently, continuously, and without hesitation. They read words and texts correctly and with comprehension, and wrote vocabulary, answers, and descriptive paragraphs accurately. Furthermore, they were capable of providing academic services by organizing English Camps. 3. The proposed guidelines for English skill development recommend that students should memorize the essential vocabulary and sentences for the English Camp prior to the event. For speaking skill development, students should practice frequently by speaking various sentences (questions, answers, and vocabulary) and singing necessary English songs. For listening skill development, students should be paired to practice asking and answering questions. For reading skill development, students should practice reading aloud the vocabulary and content used for

the English Camp. Lastly, for writing skill development, students should frequently review and practice writing the vocabulary and sentences that were memorized.

Keywords: Development; English Skill; Project-based Learning;

บทนำ

ภาษาในโลกนี้ประมาณกันว่ามีอยู่มากกว่า 7,000 ภาษา แต่ภาษาที่พลเมืองโลกจำนวนมากกว่าครึ่งใช้พูดคุยกันมีอยู่เพียง 23 ภาษา โดยภาษาอังกฤษเป็นอันดับหนึ่งจากจำนวนผู้ใช้ภาษาประมาณ 1,452 ล้านคน กลายเป็นภาษาทั่วไปสำหรับพลเมืองโลก และเป็นภาษาเริ่มต้นสำหรับธุรกิจ การท่องเที่ยว เทคโนโลยี เป็นต้น ในระดับนานาชาติ (Berlitz, 2023, March 17) ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การเข้าถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก โดยเข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนทั่วโลก รวมทั้งคนไทย (จินตนา ไชยพลกุล, 2013, 18 กันยายน) ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 1) และประเทศไทยในฐานะที่อยู่ในประชาคมโลกจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทยให้อยู่ในระดับที่รู้และเข้าใจสารสนเทศภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้อังกฤษสื่อสารไปยังประชาคมโลกได้ถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1) ดังนั้นคนไทยในฐานะพลเมืองโลกจำเป็นต้องมีความรู้มีความเข้าใจและมีทักษะภาษาอังกฤษ ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน (เจนจิรา ชัยปาน ทรายขวัญ พรหมแก้ว และสิทธิ ศรีนาญ, 2556) โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเนื่องจากในปัจจุบันมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร หลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทยกำหนดให้ประชาชนได้ศึกษาเล่าเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับคนต่างประเทศ (วรวรรณ ศรียาภัย กรรณิการ์ รักษา และคณินิจ ศีลรักษ์, 2553, หน้า 36-50)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้เปิดหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และมีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในสาขาวิชานี้เป็นประจำทุกปีการศึกษา ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครเข้ามาเรียนในสาขาวิชานี้โดยส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษายังขาดทักษะภาษาอังกฤษทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน หรือแม้กระทั่งคำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชาโครงสร้างภาษาอังกฤษ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับคำไปจนถึงระดับประโยค อนึ่งนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษหลังสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องออกไปเป็นครูสอนภาษาอังกฤษตามโรงเรียนต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรมีทักษะภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนภาษาอังกฤษจึงพยายามหาวิธีหรือแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษมีทักษะภาษาอังกฤษที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ (English Camp) มีส่วนช่วยให้นักศึกษาหรือผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างรวดเร็ว นักศึกษาสามารถฟังและเข้าใจคำสั่งหรือคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษได้ง่าย กล้าแสดงออก และสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) หรือบางที่เรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน ซึ่งพัฒนาต่อยอดจากทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ของเพียเจต์ โดย เซมัวร์ เพพเพิร์ต (Seymour Papert) เป็นผู้นำเสนอการใช้สื่อทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างความรู้ที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้เรียน โดยอาศัยความรู้ของผู้เรียนเอง และเมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา ก็จะเสมือนเป็นการสร้างความรู้ขึ้นในตัวเอง ความรู้ที่สร้างขึ้นนี้มีความหมายต่อผู้เรียนมากเพราะเป็นความรู้ที่อยู่คงทน ไม่ลืมง่าย ขณะเดียวกันสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตัวเองได้ดี นอกจากนั้นความรู้ที่สร้างขึ้นนี้ยังเป็นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (ทิตนา แคมมณี, 2547)

จากประโยชน์และข้อดีของการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน โดยให้นักศึกษาเลือกทำโครงงานค่ายภาษาอังกฤษเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการให้บริการทางวิชาการแล้วยังส่งผลดีต่อนักศึกษาในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง ทั้งนี้ นักศึกษาได้เลือกทำโครงงานพัฒนาผู้จัดค่ายภาษาอังกฤษ (English Camp Trainer Development Project) โดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาว่าสามารถใช้จัดค่ายภาษาอังกฤษหรือไม่ ไปจนถึงการจัดค่ายภาษาอังกฤษในสถานที่จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งมีการนำเสนอผลการวิจัยอิงแนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Approach) โดยมีการแสดงหลักฐานประกอบทั้งข้อมูล สถิติ ภาพถ่าย เอกสาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกตผล และร่วมกันสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลง ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระดับตัวบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์กร โดยยึดถือหลักการที่กำหนดไว้ในบทที่ 2 ดังนี้

1. ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2 วงจร ขั้นตอนการวิจัย 10 ขั้นตอน โดยยึดถือหลักการวิจัย 10 ประการ จรรยาบรรณ 10 ประการ และบทบาทของนักวิจัย 10 ประการ โดยเฉพาะจรรยาบรรณเกี่ยวกับการชี้แจงให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับทราบถึงธรรมชาติของกระบวนการวิจัยตั้งแต่เริ่มแรก รวมทั้งข้อเสนอแนะและผลประโยชน์ จรรยาบรรณของผู้ร่วมวิจัยต่างมีอิทธิพลต่อการทำงาน แต่ผู้ที่ไม่ประสงค์จะมีส่วนร่วมต้องได้รับการยอมรับและเคารพในสิทธิส่วนบุคคลเพราะเป็นจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคล

2. ให้ความสำคัญกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่จะต้องทบทวนขึ้นมามีจุดมุ่งหมาย อย่างมีความหมายและมีประโยชน์ที่จะทำให้ผู้วิจัยมีความไวเชิงทฤษฎีต่อการนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือการให้คำแนะนำต่อผู้ร่วมวิจัยในลักษณะที่ไม่ใช่เป็นการยัดเยียด ไม่ให้เป็นตัวชี้แนะหรือไม่ให้มีอิทธิพลต่อการนำไปปฏิบัติของผู้ร่วมวิจัย แต่จะต้องคำนึงถึงการเป็นทางเลือกหรือการเป็นตัวเสริม

3. การสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องว่า ทฤษฎีกับการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ไปด้วยกันได้ ไม่ได้เป็นเส้นขนานที่ไม่มีวันบรรจบกัน สร้างกรอบแนวคิดให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและตระหนักถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในลักษณะสามเส้าระหว่าง “การวิจัย” “ทฤษฎี” และ “การปฏิบัติ” หรือ “นักวิจัย” “นักทฤษฎี” และ “นักปฏิบัติ”

4. แสดงบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนการเสริมพลังทางวิชาการ (Academic Empowerment) แก่ผู้ร่วมวิจัย โดยหากมีการตัดสินใจร่วมกันจากผู้ร่วมวิจัยว่ามีความประสงค์ที่จะศึกษาหาความรู้ความเข้าใจหรือเพิ่มพูนโลกทัศน์เพิ่มเติม เช่น การศึกษาดูงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ การจัดอบรมสัมมนา การเชิญวิทยากร เป็นต้น ผู้วิจัยจะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นให้แก่ผู้ร่วมวิจัยด้วย

6. ผู้วิจัยเน้นบทบาทการเป็นผู้มีส่วนร่วมและผู้ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้มีการปฏิบัติตามแผนเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยมุ่งให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามหลักการ “มุ่งการเปลี่ยนแปลงและมุ่งให้เกิดการกระทำเพื่อบรรลุผล” พยายามไม่ให้ความช่วยเหลือใด ๆ ที่ได้อย่างง่าย ๆ หรือ สำเร็จรูปเกินไป

7. ให้มีการบันทึกผลการดำเนินงานทั้งของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยคำนึงถึงหลักการบันทึก 1) การเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมและการปฏิบัติ 2) การเปลี่ยนแปลงในคำอธิบายถึงสิ่งที่ปฏิบัติ 3) การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทางสังคมและรูปแบบองค์การ และ 4) การพัฒนาตนเองจากการร่วมในการวิจัยและจัดให้มีการพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นระยะ ๆ ตามหลักการรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมวิจัยทุกคน การวิเคราะห์ วิพากษ์และประเมินตนเอง ตลอดจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถานที่หรือพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัย ผู้ร่วมวิจัยและบทบาทของผู้ร่วมวิจัย ขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานผลการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

1. พื้นที่ดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน” ผู้วิจัยกำหนดเลือกมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นพื้นที่ดำเนินการวิจัย เนื่องจากเป็นสถานที่ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ จึงมีความสะดวกและมีความเป็นไปได้ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสังเกต การสัมภาษณ์ และการบันทึกภาพหรือเสียงในกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยสามารถเข้าไปปฏิบัติงานภาคสนามได้ตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

2. ผู้ร่วมวิจัยและบทบาทของผู้ร่วมวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 21 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 7 รูป/คน ทั้งนี้ไม่มีนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 4 เข้าร่วมในการวิจัยนี้ เนื่องจากนักศึกษาเหล่านั้นต้องออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีบทบาทโดยยึดแนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามที่ วิโรจน์ สารัตนะ (2555) พัฒนาขึ้น 10 ขั้นตอนใน 2 วงจร

3. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยนี้มี 10 ขั้นตอน ดำเนินการระหว่างภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยได้ดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation)

ขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นการสร้างความเป็นกันเองกับผู้ร่วมวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สร้างความเป็นกันเอง ความร่วมมือ และสัมพันธภาพอันดีให้เกิดขึ้น 2. กระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยกล้าคิด กล้าแสดงทัศนะ และ 3. ลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในระยะนี้มีการจัดกิจกรรม 1 กิจกรรม คือ การประชุมพบปะพูดคุยกับผู้ร่วมวิจัย ระยะที่ 2 เป็นการให้ความรู้เบื้องต้นสำหรับการวิจัย (ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้และกรอบแนวคิดการวิจัย) ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 เป็นการเปิดตัวโครงการวิจัยและนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างความคุ้นเคย ความรู้สึกเป็นเพื่อนร่วมงาน และความเป็นผู้ร่วมวิจัย 2) เสริมพลังด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และกิจกรรมที่ 2 เป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้กับผู้ร่วมวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและแนวคิดเชิงเทคนิค ที่สำคัญสามารถนำแนวคิดเชิงเทคนิคที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน และระยะที่ 3 เป็นการปล่อยให้ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผนอย่างเต็มที่ก่อนโดยใช้ความรู้ส่วนบุคคลที่มีอยู่เดิม (Tacit Knowledge) ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 เป็นการร่วมคิดและวางแผนจากความรู้ส่วนบุคคลที่มีอยู่เดิม โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เป็นการดึงศักยภาพของผู้ร่วมวิจัยออกมาอย่างเต็มที่ก่อน และ 2) เพื่อให้ทราบถึงพื้นฐานของแต่ละคนที่มีอยู่ อีกทั้งยังอาจได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ซ่อนอยู่ในตัวผู้วิจัยแต่ละคน เพราะหากให้ความรู้ทางทฤษฎีไปแล้วอาจเป็นการปิดกั้นความคิดภายในของเขาได้ และที่สำคัญสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดพัฒนาการของแต่ละคนได้ และกิจกรรมที่ 2 เป็นการจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยทั้ง 10 ขั้นตอน 2 วงจร และ 2) เพื่อถอดบทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning)

ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาในปัจจุบัน ทักษะภาษาอังกฤษที่คาดหวังจากการแก้ปัญหา ทางเลือกที่หลากหลายในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา การประเมินและเลือกทางเลือกเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา และกิจกรรมที่ 2 เป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการ (Acting)

ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 เป็นการจัดทำเครื่องมือในการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันจัดทำเครื่องมือในการวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ 2 เป็นการประเมินทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาศาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนนำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาศาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนนำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับข้อมูลการดำเนินการในระยะต่อ ๆ ไป และกิจกรรมที่ 3 เป็นการนำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่ได้จากการจัดกระทำร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observing)

ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและวิธีการสังเกตผล มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันกำหนดรูปแบบการสังเกตผลตามสภาพจริงของผลการดำเนินงานที่คาดหวังและไม่คาดหวัง จุดเด่น จุดบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขดำเนินโครงการ/กิจกรรม และร่วมกันสรุปสิ่งที่กระทำสำเร็จ ไม่สำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ และความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น 2. ขั้นตอนการสังเกตและเสนอรายงานผล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสังเกตผลและรายงานผลของความพึงพอใจของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นรายละเอียดของโครงการ และส่วนที่ 2 เป็นรายละเอียดของแผนพัฒนาผู้ร่วมวิจัยเป็นรายบุคคล และ 3. ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสรุปผลการสังเกตและขอติเห็นชอบ และความพึงพอใจของแต่ละโครงการ

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล (Reflecting)

การสะท้อนผลการปฏิบัติงานโครงการหลังการปฏิบัติแล้วเสร็จ มีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมดเพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ทำสำเร็จ ทำไม่สำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนใหม่ (Replanning)

ในขั้นตอนนี้มี 2 กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่ 1 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาในปัจจุบันหลังการพัฒนาในขั้นตอนที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนข้อมูลการดำเนินงานในทุกขั้นตอนที่ผ่านมา พร้อมทั้งได้นำเสนอผลการประเมินเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามผลการประเมินทั้งก่อนและหลังการนำแผนลงสู่การปฏิบัติมาเปรียบเทียบกันเพื่อชี้ให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามตัวชี้วัดที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมพัฒนาขึ้น โดยใช้เครื่องมือการวิจัยฉบับที่ 4, 5 และ 6 ให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับทราบ รวมทั้งนำเสนอให้เห็นถึงสิ่งที่บรรลุความคาดหวังและสิ่งที่ยังไม่บรรลุความคาดหวัง ก่อนที่จะร่วมกันวิเคราะห์ทักษะภาษาอังกฤษในปัจจุบันที่ยังเป็นปัญหา และสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปกำหนด “สภาพที่คาดหวังหลังจากการพัฒนา” “การระบุทางเลือกที่หลากหลาย” “การประเมินและเลือกทางเลือก” และกิจกรรมที่ 2 เป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำทางเลือกที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันประเมินนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการใหม่

ขั้นตอนที่ 7 การปฏิบัติใหม่ (Re-acting)

ในขั้นตอนนี้มี 3 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่ 1 เป็นการสร้างขวัญกำลังใจก่อนการปฏิบัติใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงกระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความกระหายและอีกเหิมในการลงมือปฏิบัติ กิจกรรมที่ 2 เป็นการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ร่วมกันวางแผนปฏิบัติเพื่อให้แผนปฏิบัติการใหม่บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และ 2) ร่วมกันพิจารณาทบทวนแก้ไขเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานใหม่ และกิจกรรมที่ 3 เป็นการนำแผนลงสู่การปฏิบัติใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการใหม่ที่ได้จากการจัดทำร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 8 การสังเกตใหม่ (Re-observing)

ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ 1. ขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและวิธีการสังเกตผล มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันกำหนดรูปแบบการสังเกตผลตามสภาพจริงของผลการดำเนินงานที่คาดหวังและไม่คาดหวัง จุดเด่น จุดบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขดำเนินโครงการ/กิจกรรม และร่วมกันสรุปสิ่งที่กระทำสำเร็จ ไม่สำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ และความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น 2. ขั้นตอนการสังเกตและเสนอรายงานผล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสังเกตผลและรายงานผลของความพึงพอใจของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนรายละเอียดของโครงการ และ 2) ส่วนรายละเอียดแผนพัฒนานักศึกษาเป็นรายบุคคล และ 3. ขั้นตอนการประเมินและสรุปผล มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสรุปผลการสังเกตผลและขอมติเห็นชอบ และความพึงพอใจของแต่ละโครงการ

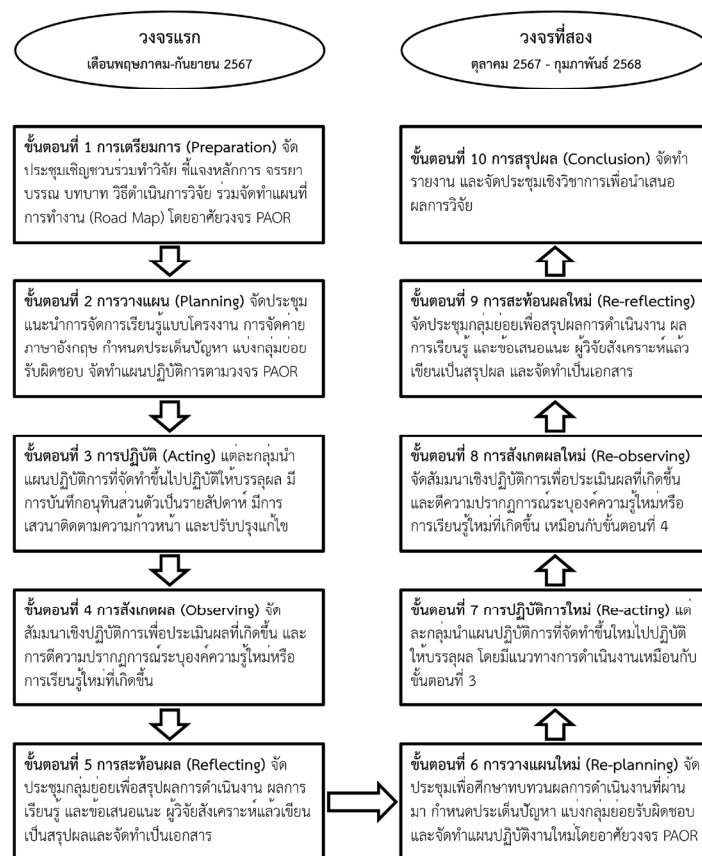
ขั้นตอนที่ 9 การสะท้อนผลใหม่ (Re-reflecting)

ในขั้นตอนนี้มี 2 ขั้นตอนย่อย คือ 1. การสะท้อนผลการปฏิบัติงานโครงการหลังการปฏิบัติแล้วเสร็จ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรายงานที่แต่ละทีมได้สรุปและสังเคราะห์ความรู้มาแล้วให้ที่ประชุมร่วมพิจารณา และรับรองว่าสำเร็จจริงหรือไม่ ทราบถึงสิ่งที่ทำสำเร็จ สิ่งที่ไม่สำเร็จ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ใหม่ รวมถึงความรู้ใหม่ 2. การสะท้อนผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษหลังแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติแล้วเสร็จ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการประเมินทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังนำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติแล้วเสร็จในวงจรที่ 2 โดยใช้เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 4, 5 และ 6 และนำมาเปรียบเทียบกับผลการประเมินทักษะการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนนำแผนปฏิบัติการลงสู่การปฏิบัติ ซึ่งได้ดำเนินการไปตั้งแต่ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Acting) ให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับทราบและลงมติให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 10 การสรุปผล (Conclusion)

ในขั้นตอนนี้มี 1 กิจกรรม คือ การถอดบทเรียน (Lesson Distilled หรือ Lesson Learned) มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันทบทวนหรือสรุปประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาในแง่มุมต่าง ๆ โดยการศึกษาทบทวนผลการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 1 – 9 รวมทั้งเพื่อหาข้อสรุปในประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงจากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และความรู้ใหม่จากการปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการดำเนินการ 10 ขั้นตอนใน 2 วงรอบปรากฏตามที่แสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของ Mills (2007) ดังนี้ 1) เครื่องมือวิจัยฉบับแรก เป็นแบบตรวจสอบหรือแบบบันทึก (Examining/records) เช่น บันทึกอนุทิน (Journal) ไฟล์ภาพ (Image files) ไฟล์เสียงและไฟล์วิดีโอ (Audio and video files) สื่อการเรียนการสอน (Instructional media) และบันทึกภาคสนาม (Field notes) 2) เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งใช้สำหรับการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล 3) เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 3 เป็นแบบบันทึกการประชุม (Meeting records) 4) เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 4 เป็นแบบสังเกต (Observation form) ซึ่งใช้เป็นแบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการ 5) เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 5 แบบประเมินโครงการ (Project Assessment) และ 6) เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 6 เป็นแผนพัฒนานักศึกษารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต่างมีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง โดยเริ่มจากการปฏิบัติภาคสนามในปีการศึกษา 2567 ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน 2567 ถึงกุมภาพันธ์ 2568 (แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะละ 1 วรจหรือวรจระ 1 ภาคการศึกษา) โดยแบ่งเวลาในการปฏิบัติงานตามตารางกำหนดวันและเดือนเพื่อให้เห็นสภาพข้อเท็จจริงทั้งในส่วนที่เห็นชัดเจนและแฝงเร้นจากขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทั้ง 10 ขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากเครื่องมือที่เลือกใช้ในการวิจัยที่ได้จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 10 ขั้นตอนจะนำมาวิเคราะห์ร่วมกันเป็นระยะ ๆ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ อมรา พงศาพิชญ์ (2526) ดังนี้ 1) จัดทำข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักในการแบ่งปรากฏการณ์และหาความถี่ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น 2) จัดแบ่งข้อมูลจากการบันทึกภาคสนามของการวิจัยในส่วนที่เป็นข้อความพรรณนาเหตุการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมใน 10 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3) การวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้เป็นสภาพปัจจุบันจากข้อความพรรณนาเหตุการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมใน 10 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยนำรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่วิเคราะห์แล้ว ไปให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับทราบช่วยยืนยันตรวจสอบแก้ไขผลการวิเคราะห์และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงรายงานให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น การตรวจสอบข้อมูลจะใช้นักศึกษาหลายคนในเหตุการณ์ของกิจกรรม

7. การเขียนรายงานการวิจัย

เขียนและนำเสนอรายงานการวิจัย โดยแสดงหลักฐานประกอบ ทั้งข้อมูล สถิติ ภาพถ่าย เอกสาร หรืออื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกตผล และร่วมกันสะท้อนผลว่าได้ผลเป็นอย่างไร ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จ เกิดประสบการณ์การเรียนรู้หรือมีทฤษฎีใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่อะไรขึ้นมา

บ้างจากการปฏิบัติ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และวิทยาลัย มีข้อเสนอแนะอะไรและอย่างไรสำหรับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่ต้องการจะพัฒนาหรือแก้ไขปัญหางานนั้น ๆ ดังนั้นการนำเสนอผลงานวิจัยมีลักษณะเป็นการพรรณนาหรือบรรยายเชิงวิพากษ์ (Critical Description) จากการปฏิบัติจริงทั้ง 2 วงจร 10 ขั้นตอน โดยในช่วงแรกของแต่ละขั้นตอนจะนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะการเล่าเรื่อง (Story Telling) ตามความเป็นจริงและเป็นกลาง (Factual and neutral manner) การเปลี่ยนแปลงจากการปฏิบัติจริง ประสบการณ์การเรียนรู้จากการปฏิบัติและองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งมีการนำเสนอผลการวิจัยอิงแนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Approach) โดยมีการแสดงหลักฐานประกอบทั้งข้อมูล สถิติ ภาพถ่าย เอกสาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกตผล และร่วมกันสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลง ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระดับตัวบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์กร

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ในช่วงก่อนการเข้าร่วมการวิจัย นักศึกษาส่วนใหญ่ฟังคำศัพท์ภาษาอังกฤษเข้าใจเกือบทุกคำ เข้าใจประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม ตอบคำถามไม่คล่องแคล่ว ไม่ต่อเนื่อง และหยุดคิดนาน อ่านออกเสียงคำศัพท์บางคำไม่ถูกต้อง เขียนสะกดคำศัพท์ถูกบ้าง ผิดบ้าง ไม่แม่นยำในโครงสร้าง Tense และ Passive voice

2. ผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า นักศึกษาเข้าใจคำศัพท์ ประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม พูดหรือได้ตอบคำถามได้อย่างคล่องแคล่ว ต่อเนื่อง ไม่ติดขัด อ่านคำศัพท์และข้อความได้ถูกต้องและเข้าใจ และเขียนคำศัพท์ เขียนตอบคำถาม และเขียนบรรยายได้ถูกต้อง

3. แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นักศึกษาควรจดจำคำศัพท์และประโยคที่ใช้จัดค่ายภาษาอังกฤษให้ได้ก่อนจัดค่ายภาษาอังกฤษ แนวทางการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ นักศึกษาควรหมั่นพูดประโยคต่าง ๆ ทั้งคำถาม คำตอบ และคำศัพท์ รวมถึงการร้องเพลงภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ แนวทางการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ นักศึกษาควรจับคู่กับเพื่อนผลัดกันถามผลัดกันตอบเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ นักศึกษาควรฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์และเนื้อหาที่ใช้ในการจัดค่ายภาษาอังกฤษ และแนวทางการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ นักศึกษาควรฝึกเขียนทบทวนคำศัพท์และประโยคที่ได้ท่องจำไว้แล้วบ่อย ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทักษะภาษาอังกฤษก่อนการพัฒนา ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีจุดแข็งในทักษะการฟัง โดยเฉพาะการเข้าใจคำศัพท์ ประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม แต่มีข้อจำกัดอย่างชัดเจนในทักษะการผลิตภาษา ทั้งการพูดและการเขียน รวมถึงความแม่นยำทางไวยากรณ์

ปัญหาด้านการพูดและความแม่นยำ: การที่นักศึกษา "ตอบคำถามไม่คล่องแคล่ว ไม่ต่อเนื่อง และหยุดคิดนาน" และ "ไม่แม่นยำในโครงสร้าง Tense และ Passive voice" สะท้อนถึงปัญหาความวิตกกังวลในการสื่อสารและความรู้ทางไวยากรณ์ที่ยังไม่มั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ระบุว่าทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารในหลายประเทศ (วรวรรณ ศรียาภย์ กรณิการ์ รักษา และคณินิจ ศีลรักษ์, 2553, หน้า 36-50) และสอดคล้องกับข้อสังเกตของผู้สมัครเข้าเรียนที่ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะภาษาอังกฤษทุกด้าน (บทนำของงานวิจัย) ปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่คนไทยในฐานะพลเมืองโลกจำเป็นต้องพัฒนา (เจนจิรา ชัยปาน ทราญขวัญ พรหมแก้ว และสิทธิศรีนาญ, 2556)

ความสำคัญของปัญหา: เนื่องจากนักศึกษากลุ่มนี้หลังสำเร็จการศึกษาจะต้องออกไปเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ การขาดความแม่นยำในไวยากรณ์และการขาดความคล่องแคล่วในการพูดจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บทนำของงานวิจัย)

2. ผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบโครงงาน ยืนยันว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning: PBL) โดยใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาอย่างรอบด้าน

พัฒนาการของทักษะการสื่อสาร: นักศึกษาสามารถ "พูดหรือได้ตอบคำถามได้อย่างคล่องแคล่วต่อเนื่อง ไม่ติดขัด" และ "อ่านคำศัพท์และข้อความได้ถูกต้องและเข้าใจ" การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลมาจากการที่ PBL เป็นกระบวนการที่พัฒนามาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์ตรง การที่นักศึกษาได้เลือกทำ "โครงงานพัฒนาผู้จัดค่ายภาษาอังกฤษ" จนกระทั่งได้จัดค่ายในสถานที่จริง จึงเป็นการสร้างความรู้ขึ้นในตนเอง ซึ่งเป็นความรู้ที่คงทนและสามารถนำไปถ่ายทอดได้ (ทิศนา แหมมณี, 2547)

การประยุกต์ใช้ความรู้: ความสามารถในการ "ให้บริการวิชาการจัดค่ายภาษาอังกฤษ" แสดงให้เห็นว่าทักษะที่พัฒนาขึ้นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในห้องเรียน แต่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้คนไทยสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับประชาคมโลกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษยังเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยพบว่าช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างรวดเร็ว กล้าแสดงออก และนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนได้ (บทนำของงานวิจัย)

3. แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่ได้จากงานวิจัยนี้เป็นการเน้นย้ำถึง การฝึกฝนทักษะอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ โดยใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเป็นบริบทในการเรียนรู้

การเน้นย้ำการฝึกฝน: แนวทางทั้งหมด (จดจำคำศัพท์/ประโยค, หมั่นพูด/ร้องเพลง, จับคู่ถามตอบ, ฝึกอ่านออกเสียง, ฝึกเขียนบททวน) ล้วนแล้วแต่เป็นการเน้นการ ลงมือปฏิบัติซ้ำ ๆ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่ต้องอาศัยการสะสมประสบการณ์ และสอดคล้องกับหลักการของ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย "ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกตผล และร่วมกันสะท้อนผล" เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ (บทนำของงานวิจัย)

การบูรณาการทักษะ: การเสนอแนวทางที่ครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) โดยเฉพาะการแนะนำให้ จับคู่กับเพื่อนผลัดกันถามผลัดกันตอบ และ หมั่นพูดประโยคต่างๆ แสดงให้เห็นความตระหนักว่าทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูด (เจนจิรา ชัยปาน ทราญขวัญ พรหมแก้ว และสิทธิ ศรีนาญ, 2556) การฝึกฝนเหล่านี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพได้จริง (จินตนา ไชยพุกกะ, 2013, 18 กันยายน)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง ความรู้ที่เกิดขึ้นมีความถาวรและสามารถพัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ดังนั้นการเรียนรู้แบบโครงงานจึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ควรนำมาปรับใช้ในบางเรื่องเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติหรือเป็นผู้วิจัย โดยจะมีการบันทึกทุกขั้นตอนของการทำโครงงานโดยละเอียด ทุกคนที่ร่วมวิจัยจะได้รับองค์ความรู้จากสิ่งที่ทำทุกขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับคนไทยเป็นประเด็นที่มีการศึกษากันมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง โดยมีหลากหลายรูปแบบ แนวทาง และวิธีการ ซึ่งส่วนใหญ่ก็ถือว่าอยู่ในช่วงของการเก็บรวบรวมข้อมูล ยังไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นการเฉพาะที่ยืนยันได้ว่าสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้ผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริงเนื่องจากยังมีหลายตัวแปรแฝงที่ยังต้องศึกษาต่อไป ส่วนในการวิจัยนี้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นตัวแปรหลักที่มีผลทำให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านทักษะภาษาอังกฤษจนสามารถออกไปจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อให้บริการวิชาการแก่โรงเรียนที่ต้องการได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จินตนา ไชยพุกษ์. (2013, 18 กันยายน). "ภาษาอังกฤษสำคัญอย่างไร" ใน การจัดการความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2523 จาก https://www.gotoknow.org/posts/548608#google_vignette
- เจนจิรา ชัยปาน ทรายขวัญ พรหมแก้ว และสิทธิ ศรีนาญ. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูด ภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่ 4. ภาค นิพนธ์ ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล). คณะศิลปศาสตร์. สงขลา: มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*
- ทศนา แหมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรวรรณ ศรียาภัย กรณิการ รักษา และคณินิจ ศีลรักษ์. (2553). ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตทางภาษา และการสื่อสารของสถานประกอบการ. *วารสารช่อพยอม*. 21, 2553.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- อมรา พงศาพิชญ์. (2526). *การวิจัยภาคสนาม : เน้นหนักในเรื่องการสังเกต*. ใน เอกสารการฝึกอบรมระเบียบ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- Berlitz. (2023, March 17). The most spoken languages in the world. Online. Retrieved on March 31, 2023, from <https://berlitzthailandonline.com/blogs/exclusive-articles/most-spoken-languages>